

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā

2006.gada 30.jūnijā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa:
tiesnese G.Gultniece
ar sekretāru M.Gelsbergu,
pieņemot pusēm, izskatot 2006.gada 30.jūnijā atklātā tiesas sēdē civillietu **1.6.**
personas kods , prasībā pret Emīla Dārziņa mūzikas
vidusskolu par pretlikumīgu rīcību, atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu un
zaudējumu, morālā kaitējuma atlīdzības pieprasību,
pārbaudot lietas materiālus tiesas sēdē,

konstatēja:

2006.gada 21.aprīlī **1.6.** cēla tiesā prasību pret Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolu par pretlikumīgu rīcību, atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu, zaudējumu atlīdzību un atlīdzību par morālo kaitējumu sakarā ar darba devēja prettiesisku rīcību. Prasība pamatota sekojoši: 1989.gadā prasītāja ieguvusi komponistes, mūzikas teorētisko priekšmetu pasniedzējas kvalifikāciju. Kopš 1988.gada 10.oktobra prasītāja strādā Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā. Līdz 2004.gada 30.jūnijam prasītāja saņēma mēneša darba algu un saskaņā ar LR MK 2004.gada 24.augusta noteikumiem Nr.746 „Pedagogu darba samaksas noteikumi” ikmēneša piemaksu par darba kvalitāti. 2003./2004. mācību gadā Komisija, vērtējot prasītājas darba kvalitāti, noteica piemaksu par darba kvalitāti 15 Ls mēnesī. No 2004.gada 01.jūlija līdz 2005.gada 31.augustam prasītāja atradās grūtniecības, dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājumā. 2005.gada 01.septembrī prasītāja bija atgriezusies no bērna kopšanas atvaļinājuma, taču samaksas par darba kvalitāti piešķiršanas komisija nevērtēja prasītājas darba kvalitāti un līdz ar to nenoteica prasītājai piemaksu par darba kvalitāti. 2006.gada 09.martā prasītāja rakstiski vērsās Emīla Dārziņa mūzikas skolas Samaksas par darba kvalitāti piešķiršanas komisijā, norādot, ka komisija rīkojusies prettiesiski, nenovērtējot viņas darba kvalitāti. Minētā komisija atbildē norādīja, ka prasītājai būs iespēja pretendēt uz samaksu par darba kvalitāti 2006.gada septembrī, jo darbu skolā prasītāja atsāka 2005./2006. mācību gadā. Prasītāja uzskata, ka Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola rīkojusies prettiesiski, pārkāpjot atšķirīgas attieksmes aizliegumu. Prasībā norādīts, ka Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas direktora atbildē nepareizi norādīts, ka prasītāja 2004./2005.gadā nav strādājusi Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā. Prasītājas ir izmantojusi likumā paredzētās tiesības uz grūtniecības, dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājumu, kas nenozīmē, ka viņa šajā laikā bija pārtraukusi darba attiecības ar atbildētāju. Bez tam Komisija kļūdaini norādīja, ka piemaksa par darba kvalitāti ir finansiāls padarītā darba vērtējums par darbu noteiktā laika periodā, taču šāds vērtējamais darba periods nav noteikts. Prasībā norādīts, ka šādā kritērija piemērošana uzskatāma par netiešo diskrimināciju uz personas dzimuma pamata atbilstoši Darba likuma 29.panta sestajai daļai un Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai 2002/73/EK, ar kuru groza Padomes direktīvu 76/207/EEK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz darba iespējām, profesionālo sagatavošanu un izaugsmi, kā arī darba apstākļiem. Prasībā prasītāja norāda par darba devēja tiešo diskrimināciju uz maternitātes pamata. Darba devēja apgalvojums, ka

komisijai nebija pamatojuma un rādītāju, pēc kuriem varētu vērtēt prasītājas darba kvalitāti, ir nepareizs, jo prasītāja Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā strādā kopš 1988.gada un skolas rīcībā ir pietiekami daudz informācijas, lai izvērtētu prasītājas darba kvalitāti. Prasībā lūgts atzīt, ka Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas Samaksas par darba kvalitāti piešķiršanas komisijas un direktora rīcība, atsakoties vērtēt prasītājas darba kvalitāti un līdz ar to nepiešķirot viņai piemaksu par darba kvalitāti, ir pretlikumīga un pārkāpj atšķirīgas attieksmēs aizliegumu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai šīs rīcības rezultātā radušos zaudējumu atlīdzību 150 Ls apmērā un atlīdzību par morālo kaitējumu 400 Ls apmērā.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja un savu interešu aizstāvēbai tiesas sēdē pilnvaroja Dviju Pūci, kas sniedza sekojošus paskaidrojumus: 2005.gada 01.septembrī, kad tika lemts par piemaksu skolotājiem, prasītāja atradās grūtniecības atvaļinājumā. Šī apstākļa dēļ prasītājas kandidatūra netika izskatīta, - šādā veidā ir saskatāma netiešā diskriminācija attiecībā uz prasītājas dzimumu un tiešā diskriminācija attiecībā uz maternitāti. Lūdza prasītājas labā piedzīt no atbildētāja 150 latus - prasītājas negūto peļņu un pamierināt pārējos prasījumus.

Atbildētāja Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas pārstāvis Juris Kaufelds tiesas sēdē prasību neatzina un paskaidroja, ka pedagogiem alga tiek noteikta saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem „Pedagogu darba samaksas noteikumi”, turklāt piemaksas nosakāmas saskaņā ar Samaksas par skolotāju darba kvalitāti nolikumu. Norāda, ka piemaksa skolotājiem nav dāvana, piemaksas nosakāmas skolotājiem pēc noteiktiem kritērijiem. Katru gadu tiek lemts par piemaksām skolotājiem un tiek izvērtēts pedagoga darbs, bet attiecībā pret prasītāju nav konstatējama nekāda veida diskriminācija, jo prasītāja tajā laikā atradās bērna kopšanas atvaļinājumā un saņēma likumā paredzētos bērna kopšanas pabalstus, prasītāja atgriezās darbā tajā pašā amatā ar tādu pašu darba grafiku, tādējādi nav saskatāma nekāda diskrimināciju attiecībā pret viņu, prasītājas darbs tika izvērtēts par laika periodu no 2004.gada 01.janvāra līdz 2004.gada 31.augustam, t.i. par iepriekšējo mācību gadu. Komisija, izvērtējot prasītājas darba kvalitāti, rīkojusies tiesiski un saskaņā ar nolikumā noteiktajām prasībām, rezultātā prasītāja saņēma tika 16 punktus, taču, saskaņā ar minētā nolikuma noteikumiem, lai pedagogs saņemtu piemaksu par darba kvalitāti, minimālais punktu skaits ir 20 punkti.

No liecinieces Maijas Kurmes sniegtajām liecībām tiesas sēdē izriet, ka prasītāja kā pedagogs vērtējama ļoti pozitīvi, daudz papildus izglītojusies, viņas audzēkņi konkursos guvuši godalgotas vietas. Komisijā, kas vērtēja pedagogus, nepiedalījās.

No liecinieces Dinas Attes sniegtajām liecībām tiesas sēdē izriet, ka lieciniece piedalījās komisijā par pedagogu izvērtēšanu, prasītājas kandidatūrai īpaša vērība netika pievērsta, jo Komisija uzskatīja, ka viņai pienākošais bērna kopšanas pabalsts kompensēja viņai pienākošo piemaksu.

No liecinieces Maijas Pastares sniegtajām liecībām tiesas sēdē izriet, ka prasītāja bija griezusies arodbiedrībā, lai varētu risināt šo jautājumu. Arodbiedrība bija rakstījusi vēstuli Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas direktoram, taču konkrēta atbilde netika saņemta, uzskata, ka darba devēja rīcības rezultātā tika aizskartas prasītājas likumīgās tiesības.

Uzklausot pušu paskaidrojumus, liecinieku liecības tiesas novērtējot pierādījumus lietā prasība par pretlikumīgu rīcību un atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu atzīstama par apmierināmu, daļā par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu prasība atzīstama par noraidāmu. Pušu paskaidrojumi, kuri ietver

ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Prasītāja cēlusi prasību tiesā, to pamatojot ar Darba likuma 7.pantu, 29.pantu, 30.pantu, 59.pantu. Saskaņā ar Darba likuma 7.pantu ikvienam ir vienlīdzīgas tiesības uz darbu, taisnīgiem, drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem, kā arī uz taisnīgu darba samaksu, kas atspoguļo vienlīdzīgu tiesību principa realizāciju. Šīs tiesības nodrošināmas bez jebkādas tiesas vai netiesas diskriminācijas – neatkarīgi no dzimuma vai citiem apstākļiem.

Atrodoties dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājumā prasītāja nav veikusi darbu un par šo laika periodu atbildētājs nav veicis viņas darba kvalitātes vērtējumu, jo tam nav bijis atbilstošu kritēriju, tādējādi nav izmaksāta periodiskā piemaksa par iepriekšējā darba kvalitāti turpmākajā laika periodā. Rezultātā prasītāja saņēmusi zemāku darba samaksu nekā citi darbinieki, jo viņas darbs nav ticis vērtēts tāpat kā pārējiem darbiniekiem, kas neatradās bērna kopšanas atvaļinājumā. Saskaņā ar Darba likuma 29.panta 1.daļu, darba tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā nosakot darba samaksu aizliegta atšķirīga attieksme atkarībā no darbinieka dzimuma. Kā izriet no liecinieku D.Attes, M.Pastares liecībām un atbildētāja atbildes vēstules prasītājai, Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas Samaksas par darba kvalitāti komisija un direktors I.G. darba kvalitāti atteikuši veikt tikpat dziļi un vispusīgi kā pārējiem darbiniekiem, kuri iepriekšējā gadā neatradās dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājumā. Līdz ar to prasītājas darba vērtējuma izpratnē un nosacījumos pieļauta diskriminācija pret I.G. salīdzinājumā ar citiem darbiniekiem kā pret sievieti, kas dzemdējusi bērnu – tāpat atkarībā no dzimuma. Atbildētājs lietā nav pierādījis, ka atšķirīgas attieksmes pamatā pret I.G. ir bijuši objektīvi apstākļi, kas šajā gadījumā nav saistīti ar darbinieces dzimumu. Līdz ar to Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas Samaksas par darba kvalitāti komisijas un direktora rīcība, atsakoties vērtēt I.G. darba kvalitāti un nepiešķirot viņai piemaksu par darba kvalitāti, - atzīstama par pretlikumīgu un atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu pārkāpjošu. No Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas par labu I.G. piedzenami 12 Ls tiesāšanās izdevumi un 20 Ls valsts nodeva valsts ieņēmumos. Nosakāms labprātīgas tiesas sprieduma izpildes termiņš desmit dienas no sprieduma stāšanās spēkā daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Lietā netika iegūti pierādījumi, ka atbildētāja vainas dēļ prasītājai ir radušies zaudējumi prasībā norādītajā apjomā. Prasītāja prezumējusi, ka viņai būtu tiesības saņemt piemaksu par darba kvalitāti tādā pašā apmērā, kā iepriekšējos gados, taču šis prasījums nav pamatots ne ar kādiem kritērijiem vai pierādījumiem, tas nav uzskatāms arī par negūto peļņu un nav kvalificējams kā delikta rezultātā radīti zaudējumi. Prasība nav celta par atlīdzības veida par darbu - piemaksas piedziņu. Lietā nav sniegti pierādījumi par nodarīta morālā kaitējuma dziļumu un citiem novērtēšanas kritērijiem. Līdz ar to I.G. s prasība pret Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolu daļā par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu kā nepierādīta atzīstama par nepamatotu un noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta 1.daļu, 42.panta 1.daļu, Darba likuma 7.panta 2.daļu, 29.panta 1.daļu, 3.daļu, 5.daļu,

nosprieda:

I.G., personas kods _____, prasību pret Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolu daļā par pretlikumīgu rīcību un atšķirīgas attieksmes aizlieguma

pārkāpumu – apmierināt, daļā par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu - noraidīt.

Atzīt par pretlikumīgu un atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu pārkāpjošu Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas Samaksas par darba kvalitāti komisijas un direktora rīcību, atsakoties vērtēt 1.6, darba kvalitāti un nepiešķirot viņai piemaksu par darba kvalitāti.

Piedzīt no Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas par labu 1.6, personas kods , tiesāšanās izdevumus 12 Ls (divpadsmit latu) apmērā.

Piedzīt no Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas valsts nodevu valsts labā 20Ls (divdesmit latu) apmērā.

Noteikt labprātīgas tiesas sprieduma izpildes termiņu desmit dienas no sprieduma stāšanās spēkā daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā pēc pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2006.gada 5.jūlija, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese

/paraksts/

G.Gultniece

Noraksts pareizs. Tiesnese:

G.Gultniece

